

απόψεις

Πρώτες προσεγγίσεις για το περιουσιολόγιο

Κατά τις τελευταίες εβδομάδες, πολύς λόγος γίνεται για το περιουσιολόγιο. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας καταγραφής περιουσίας συνιστά «προσπαιτούμενο» για την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος στήριξης της χώρας. Η κυβερνητική επιλογή φαίνεται να είναι η εντατικοποίηση, ουσιαστική και επικοινωνιακή, της διαδικασίας καταγραφής της ημεδαπής και αλλοδαπής περιουσίας.

Ήδη το υπουργείο Οικονομικών ζητά από τρίτους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς (τράπεζες, χρηματοδοτικά ιδρύματα πληρωμών πιστωτικών καρτών, ΕΛΤΑ, εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, ασφαλιστικές εταιρείες, θεραπευτήρια, εκπαιδευτήρια, εταιρείες τηλεφωνίας, ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ), πληροφορίες και ταυτολογικά στοιχεία περιουσίας, τοποθετήσεων και εισοδημάτων.

Η προσπάθεια καταγραφής περιουσίας, ιδίως κινητής, συνιστά μια πρωτοφανή για την ελληνική κοινωνία πρωτοβουλία. Ίσως, για πρώτη φορά από τη σύσταση του Ελληνικού Κράτους, κάθε φορολογικό υποκείμενο θα υποχρεούται να δηλώσει δημοσίως το μέγεθος και τον όγκο της κινητής και ακίνητης περιουσίας του.

Καταρχήν θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η επιτυχής καταγραφή του ιδιωτικού πλούτου επιβεβαιώνει την καθαρότητα των συναλλαγών και πρωτίστως συμβάλλει στον από την εφαρμογή της και μετά περιορισμό της φοροδιαφεύγουσας ύλης.

Η επίτευξη, όμως, των ως άνω θετικών αποτελεσμάτων προϋποθέτει την ύπαρξη σχέσεων δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μεταξύ φορολογικής διοίκησης και φορολογούμενων. Προϋποθέτει και ασφάλεια δικαίου. Έτσι, προϋποθέτει τον, από τη μεριά τόσο της νομοθετικής όσο και της εκτελεστικής εξουσίας, σταθερό φορολογικό προσανατολισμό και την χωρίς αιφνιδιασμούς χάραξη της φορολογικής πολιτικής.

Με απλά λόγια, η επιτυχής ολοκλήρωση της προσπάθειας για τον εθνικό στόχο του περιουσιολογίου προϋποθέτει τη δυνατότητα να απαντηθεί με αμεσότητα και ευχέρεια για κάθε πολίτη, η ερώτηση: Αν τελικά αποφασίσω να δηλώσω την κινητή

απόψεις

μου περιουσία, μπορώ να είμαι ήσυχος ότι αυτή δεν θα απαλλοτριωθεί φορολογικά από το κράτος σε μεταγενέστερο χρόνο; Η απάντηση στην ερώτηση αυτή δεν είναι όσο απλή φαίνεται, ιδίως διότι το κοινωνικό συνειδητό την τελευταία χρονιά έχει καταγράψει τη βαρύτατη φορολογική επιβάρυνση στην ακίνητη περιουσία. Επιβάρυνση, που κρίθηκε αναγκαία και πρόσφορη για την επιβίωση του ελληνικού κράτους κατά τα τελευταία οδυνηρά χρόνια της τρέχουσας οικονομικής κρίσης.

Περαιτέρω, η επιτυχής ολοκλήρωση της προσπάθειας για το περιουσιολόγιο προϋποθέτει μια γενναία τακτοποίηση της μέχρι σήμερα κατάστασης. Εξηγούμαστε: η επί δεκαετίες κατ' ουσία ανεξέλεγκτη φορολογικά κατάσταση των φυσικών προσώπων και η κατ' αποτέλεσμα πολυετής ανοχή της φοροδιαφυγής στις ιδιωτικές συναλλαγές έχουν συμβάλλει σημαντικά στη δημιουργία του πλούτου που τελεί σήμερα υπό την πρόκληση της δήλωσής του στο περιουσιολόγιο.

Έτσι, η επιτυχής ολοκλήρωση της προσπάθειας για το περιουσιολόγιο δεν μπορεί παρά να συνδυαστεί με μια προηγούμενη παροχή φορολογικού κινήτρου για τη φορολογική νομιμοποίηση του πλούτου αυτού. Η φορολογική επιβάρυνση της νομιμοποίησης αυτής θα πρέπει να βρει τη μέση λύση, ανάμεσα στην ανάγκη να είναι ελκυστική ώστε να είναι αποτελεσματική και στην ανάγκη να μην είναι τόσο ελκυστική, ώστε να συνιστά πρόκληση για τους μέχρι σήμερα συνεπείς φορολογούμενους. Η ισορροπία μοιάζει να είναι ισορροπία ακροβάτη!

Τέλος, η επιτυχής ολοκλήρωση της προσπάθειας για το περιουσιολόγιο δεν μπορεί να στηριχθεί μόνο σε μια επικοινωνιακή πολιτική φόβου. Η δημιουργία φορολογικής συνείδησης δεν είναι αποτελεσματική, όταν αυτή στηρίζεται σε απειλές, ούτε όταν χρησιμοποιούνται μέσα, τα οποία οδηγούν σε αποτελέσματα που πολύ απέχουν από την πράγματι συντρέχουσα φοροδοτική ικανότητα, όπως η κατά τα τελευταία χρόνια μόδα της «προσαύξησης περιουσίας». Η επιτυχία του περιουσιολογίου δεν μπορεί να βασιστεί μόνο στην προσπάθεια εκφοβισμού. Θα πρέπει αφενός να εμπεδωθεί το αναγκαίο κλίμα εμπιστοσύνης, καθώς και να καλλιεργηθεί η αναγκαία συνείδηση ότι η διεύρυνση της φορολογικής βάσης συνιστά εθνικό σκοπό δημοσίου συμφέροντος και κατά συνέπεια εξυπηρετεί καθέναν από εμάς, όπως δρούμε συμμετοχικά εντός του κοινωνικού ιστού.

Ίδωμεν!

Ασπασία Μάλλιου